

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA

POŻAROWEGO

**w formie skróconej przeznaczonej dla użytkowników
pomieszczeń usytuowanych w obiektach**

Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.

Opracował: mł. bryg. poż. w st. spocz. Janusz Łączkowski

Poznań, lipiec 2007 r.

I. Czynności zabronione i obowiązki z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

1. Czynności zabronione z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

W obiektach Uczelni jest zabronione wykonywanie czynności , które mogą spowodować pożar , jego rozprzestrzenianie się , utrudnianie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

1. Używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów;
 - a. w strefie zagrożenia wybuchem , z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu;
 - b. w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo*;
 - c. w miejscach występowania materiałów palnych, określonych przez właściciela i zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa;
2. Użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom w zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego , jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia;
3. Garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu , jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu ;
4. Użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.
5. Przechowywanie materiałów oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - a. urządzeń i instalacji , których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100 stopni Celsjusza;
 - b. linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych tablic

rozdzielczych prądu elektrycznego , przewodów siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;

6. Stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
7. Instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych jak wyłączniki, przełączniki ,gniazda wtyczkowe bezpośrednio na podłożu palnym , jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
8. Składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości;
9. Składowanie materiałów palnych na nieużytkowych poddaszach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach.
10. Zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
11. Lokalizowanie elementów wystroju wnętrza , instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych(korytarz – 1,4 m; klatka schodowa – 1,2 m);
12. Uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - a. gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - b. źródeł wody do celów przeciwpożarowych;
 - c. wyjść ewakuacyjnych albo okien do celów ratowniczych;
 - d. urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu;
 - e. wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

2. Obowiązki z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Właściciele, zarządcy lub użytkownicy (najemcy) pomieszczeń zobowiązani są do:

1. Utrzymania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
2. Wyposażenia obiektów i pomieszczeń zgodnie z wymaganiami przepisów w przeciwpożarowe wyłączniki prądu;
3. Umieszczenia w widocznych miejscach instrukcji postępowania na wypadek powstania pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;
4. Oznakowania , znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:
 - a. dróg ewakuacyjnych , w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji;
 - b. miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
 - c. miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi;
 - d. miejsc usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo;
 - e. pomieszczeń , w których występują materiały niebezpieczne pożarowo;

*** W myśl aktualnie obowiązujących przepisów pod pojęciem materiałów niebezpiecznych pożarowo występują**

- gazy palne,
- ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55 stopni C,
- materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
- materiały zapalające się samorzutnie w powietrzu,
- materiały wybuchowe i pirotechniczne,
- materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
- materiały mające skłonności do samozapalenia.

UWAGA!

W przypadku konieczności podjęcia prac remontowo - budowlanych związanych z użyciem ognia otwartego należy bezwzględnie zastosować procedury zabezpieczenia określone w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego będącej w posiadaniu administratora obiektu.

II. Ewakuacja ludzi

1.. Zasady ogólne.

Z chwilą otrzymania informacji o pożarze i podjęciu decyzji o konieczności ewakuacji wszyscy pracownicy zobowiązani są do udziału w akcji ratowniczej, gaszeniu pożaru i ewakuacji.

Ewakuację osób przeprowadza się wykorzystując wszystkie dostępne wyjścia ewakuacyjne. Warunki i sposoby ewakuacji będą zależne od miejsca powstania pożaru, przy czym ewakuacja powinna objąć osoby przebywające w pomieszczeniach najbardziej zagrożonych pożarem.

O ile to możliwe kierujący ewakuacją powinien wyznaczyć osoby z pracowników, do sprawdzenia, czy z zagrożonych miejsc zostały ewakuowane wszystkie osoby.

2. Organizacja ewakuacji.

Ewakuacja osób z budynku powinna nastąpić tylko w przypadku, gdy:

1. pożar nie został ugaszony w zarodku,
2. zachodzi możliwość przedostania się dymu i ognia do pomieszczeń w których przebywają ludzie,

Zakres zadań do wykonania będzie zależny od sytuacji pożarowej i występującego zagrożenia ludzi.

Rozdział konkretnych zadań ustala kierujący akcją lub osoba uprawniona do podejmowania decyzji o rozpoczęciu ewakuacji.

Do czasu przybycia jednostki państwowej straży pożarnej akcją ewakuacyjno - gaśniczą kieruje zarządzający daną jednostką organizacyjną lub osoba go zastępująca, a po przybyciu PSP podporządkowują się oni dowódcy straży pożarnej informując go o zaistniałej sytuacji i wydanych dotychczas poleceniach.

Działania ewakuacyjno – gaśnicze powinny być prowadzone w porozumieniu ze wszystkimi podmiotami użytkującymi obiekt.

Konieczność przeprowadzenia ewakuacji ludzi z zagrożonych pomieszczeń uzależniona jest od stopnia niebezpieczeństwa wynikającego z sytuacji pożarowej.

Jeżeli sytuacja jest groźna i istnieje potrzeba ewakuacji ludzi, należy przestrzegać następujących zasad:

- W pierwszej kolejności należy ratować i ewakuować osoby najbardziej poszkodowane nie mogące opuścić pomieszczeń samodzielnie.
- W drugiej kolejności należy ratować i ewakuować ważną dokumentację (dokumenty, akta finansowe, sprzęt komputerowy, itp.) oraz cenne przedmioty w zależności od stopnia ewentualnego zagrożenia ich przez pożar lub szkody mogące powstać w czasie przeprowadzanej akcji (np. zalanie wodą).
- W miarę możliwości wraz z ewakuacją należy równolegle przeprowadzić akcję gaśniczą przy użyciu gaśnic oraz hydrantów wewnętrznych.
- Ewakuację najcenniejszego mienia prowadzi się wyłącznie z pomieszczeń bezpośrednio zagrożonych pożarem.

- Kolejność wyprowadzania osób uzależniona jest od miejsca wybuchu pożaru i rozmieszczenia pomieszczeń w stosunku do ewakuacyjnej klatki schodowej w budynku.
- Kierunki ewakuacji na zewnątrz budynku określają znaki bezpieczeństwa. Stosować należy zasadę wyprowadzania ludzi w pierwszej kolejności z piętra objętego pożarem, a następnie sukcesywnie z pięter wyższych w zależności od występującego zagrożenia.
- W pierwszej kolejności ewakuuje się ludzi z pomieszczeń najbardziej zagrożonych pożarem. Osoby zarządzające opuszczają pomieszczenia po całkowitej ewakuacji innych osób.
- Poruszając się w pomieszczeniach zadymionych należy poruszać się jak najbliżej posadzki, gdzie istnieje największa ilość powietrza i najlepsza widoczność.
- Drogi oddechowe w dymie zabezpiecza się prowizorycznie przykładając do nosa i ust nawilżoną wodą tkaninę (np. chustkę).
- Celem zachowania w dymie orientacji-kierunku, należy poruszać się wzdłuż ścian i w miarę możliwości tworzyć „łańcuch” ewakuujących się osób ;
- Odszukując ludzi w pomieszczeniach trzeba uwzględnić fakt, że osoby te z reguły będziemy znajdowali przy drzwiach i oknach.
- Po przybyciu jednostek Państwowej Straży Pożarnej należy przede wszystkim udzielić dowódcy informacji, gdzie i w jakich ilościach znajdują się zagrożeni ludzie.

3. Podstawowe obowiązki osób odpowiedzialnych za ewakuację.

Obowiązki te przedstawiają się następująco:

W przypadku zauważenia pożaru lub otrzymania wiadomości o pożarze, pracownicy wykonują następujące czynności:

- Ustalają dokładnie miejsce pożaru, drogi (kierunki) jego ewentualnego rozprzestrzeniania się i zagrożenia dla pomieszczeń sąsiednich.
- Alarmują jednostkę straży pożarnej (tel. 998 lub 112) oraz przekazują wiadomość o pożarze do Kanclerza Uczelni lub jego Zastępcy,
- Przystępują do gaszenia pożaru za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego.
- **Akcją ratowniczo-gaśniczej do czasu przybycia straży pożarnej kieruje kierownik jednostki organizacyjnej w obrębie nadzorowanej przestrzeni, lub administrator obiektu w całej jego przestrzeni.**
- Jeżeli podczas ewakuacji będą osoby poszkodowane, należy przenieść je w bezpieczne miejsce i udzielić pierwszej pomocy oraz wezwać pogotowie ratunkowe (tel. 999).

4. Ewakuacja mienia.

- Ewakuację mienia przeprowadza się po przeprowadzeniu ewakuacji osób. Decyzję o ewakuacji mienia podejmuje zarządzający w danej chwili podmiotem, kierownik jednostki organizacyjnej w obrębie nadzorowanej przestrzeni, lub administrator obiektu w całej jego przestrzeni lub osoba przez nich upoważniona, jeżeli posiadane siły i sytuacja pożarowa pozwala na jej przeprowadzenie.
- Osoby zarządzające ustalają wykaz przedmiotów i urządzeń (również dokumentów) przewidzianych do ewakuacji w przypadku powstania pożaru.
- Kolejność ewakuacji ustala się w zależności od wartości ewakuowanego mienia oraz możliwości jej przeprowadzenia.

- Osoby zarządzające ustalają sposób, kolejność i drogi, którymi przeprowadzona będzie ewakuacja mienia, a także wyznaczają osoby do przeprowadzenia tej czynności.
- Prowadzenie ewakuacji mienia nie może kolidować lub utrudniać prowadzenia akcji gaśniczej.

UWAGA!

Alarmowanie o zagrożeniu pożarowym w obiektach Akademii odbywać się powinno na zasadach określonych w załączniku nr 2 do Instrukcji Alarmowej obowiązującej zgodnie z Zarządzeniem nr 5/2004 Rektora Akademii Ekonomicznej w Poznaniu z dnia 14 maja 2004 r w sprawie wprowadzenie w życie instrukcji alarmowej w przypadku zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego , niebezpiecznej substancji chemicznej lub biologicznej w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.

Przy opracowywaniu instrukcji przywołano zapisy zawarte w obowiązujących uregulowaniach prawnych z zakresu ochrony przeciwpożarowej , a w szczególności:

- Ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r o ochronie przeciwpożarowej (j.t Dz. U z 2002 r. nr 147, poz.1229 z późn. zm) ;
- Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 kwietnia 2006 r w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków , innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U z 2006 r. nr 80, poz. 563)

oraz wynikające z instrukcji bezpieczeństwa pożarowego , które w pełnej wersji są w posiadaniu administratorów obiektów.